

Marc Nelissen (VVBAD-werkgroep Automatisering), Peter Horsman, Erika Hokke, Willem Vanneste (secretaris VVBAD-werkgroep Automatisering) en Peter Heyrman (VVBAD-werkgroep Automatisering) op de studiedag ISAAR(CPF), Antwerpen, AMVC-Letterenhuis, 28 april 2006. Deze personen stonden in voor een Nederlandse vertaling van de internationale norm voor archivalische beschrijvingen van organisaties, personen en families - ISAAR(CPF).

(Foto Bruno Vermeeren, VVBAD-secretariaat)

Archivarissen en documenten- beheerders in een veranderend Vlaams archievenlandschap. De sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer van de VVBAD, 1998-2006

Inleiding

Misschien een minder bekend facet dat zich afspeelde in de marge van de professionele loopbaan van Jacques Mertens was zijn engagement in de sectie Archief van de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen (VVBAD) vzw. Jacques werd tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VVBAD van oktober 1983 tot tweede sectievoorzitter verkozen ; een functie die hij gedurende twee jaar, van begin 1984 tot eind 1985 uitoefende in opvolging van Gustaaf Asaert. Nog tijdens zijn voorzitterschap nam Jacques ook de leiding over de werkgroep Archiefbeleid. De werkgroep spitste zich vooral toe op de archiefwetgeving en meer concreet op de realisatie van een nieuwe Belgische Archiefwet. De werkzaamheden leidden tot de publicatie – in samenwerking met Juul Verhelst – van ‘Voor een nieuwe Archiefwet. Advies van de werkgroep Archiefbeleid’ (*Archiefkunde. Verhandelingen aansluitend bij Bibliotheek- & archiefgids*, 2), Antwerpen, 1987.¹ Actualisering van de werkgroep- en sectiestandpunten in deze aangelegenheid volgden :

1 Berchem, Archief van VVBAD - verslagen van de sectie Archief ; zie ook de uitgeschreven tekst van het interview van Jacques Mertens door G. Kwanten, “Het aantal professionele archivarissen in Vlaanderen is te klein voor een zelfstandige beroepsvereniging”, in : *Bibliotheek- & archiefgids*, 72 (1996) nr. 5, 182-186.

nogmaals in samenwerking met Juul Verhelst in *Een Archiefwet voor het federale België. Bijdrage tot de discussie*, Antwerpen, VVBAD, 1993 en alleen in *Bibliotheek- & archiefgids* 73 (1997) nr. 3, 87-91 en 74 (1998), nr. 5, 195-197.

Ondergetekende nam – jaren na Jacques – in januari 1998 het voorzitterschap op van de sectie Archief (sinds de VVBAD-Algemene Ledenvergadering van 5 oktober 2000 sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer genoemd). Hierna volgt een impressie na twee termijnen en één jaar verlengd voorzitterschap gedurende de periode 1998-2006, geprojecteerd tegen de algemene ontwikkelingen binnen de Vlaamse archievenwereld. De navolgende tekst wil voor een deel ook aansluiting zoeken bij de vroegste geschiedenis van de sectie geschetst door Gustaaf Asaert in *”Nu van hooger hand...”. Vijfenzeventig jaar Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen*, Antwerpen, VVBAD, 1996.

De laatste jaren is het archievenlandschap in Vlaanderen² zeer sterk veranderd. Niet alleen hebben veel openbare besturen zelf archiefdiensten ingericht om hun archief- en documentenbeheer structureel te organiseren ; daarnaast heeft de Vlaamse overheid gepoogd de archieven decretaal uit te bouwen.

Archiefdecreetgeving en -wetgeving

Het *decreet houdende de privaatrechtelijke culturele archiefwerking - (privaatrechtelijk) Archiefdecreet* van 19 juli 2002 erkent en subsidieert vier maatschappelijk-filosofisch geïnspireerde archief- en documentatiecentra : het Amsab - Instituut voor Sociale Geschiedenis (met bijhuis in Antwerpen), het Archief- en Documentatiecentrum voor het Vlaams-nationalisme - ADVN, het Kadoc - Documentatie- en Onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving, en het Liberaal Archief. De vier instellingen worden geacht het archivalisch en historisch erfgoed van de grote maatschappelijk-filosofische bewe-

2 R. Dillemans en A. Schramme (red.), *Wegwijs cultuur*, Leuven, Davidsfonds, 2005, passim ; *Vlaamse archief-, bibliotheek- en documentatiegids 2005*, Antwerpen, VVBAD, 2004 ; J. Vannieuwenhuysse, “Het Vlaamse archievenland-schap”, in : *Gids sociaal-cultureel en educatief werk*, Wolters Kluwer (ter perse).

gingen in Vlaanderen vanaf de tweede helft van de 18de eeuw te bewaren en te ontsluiten. Aan de vier archief- en documentatiecentra is ook de ontwikkeling en het beheer van 'Archiefbank Vlaanderen' toevertrouwd. Het betreft een geautomatiseerd register waarin het privaat archivalisch erfgoed geregistreerd wordt, dat zich zowel in privaatrechtelijke als in publiekrechtelijke instellingen kan bevinden of bij privé-personen. De registratie heeft tot doel deze bestanden te beschermen en te valoriseren.

Daarnaast erkent en subsidieert het decreet per beleidsperiode archief- en documentatiecentra van landelijk belang op basis van culturele thema's. Voor de beleidsperiode 2004-2007 is gekozen voor archiefwerking in verband met literair erfgoed, muzikaal erfgoed, architecturaal erfgoed, deportatie en verzet, kerkelijk erfgoed en bedrijven. Voor vier van de vijf thema's zijn instellingen aangeduid of gecreëerd: respectievelijk het AMVC - Letterenhuis, Resonant - Centrum voor Vlaams Muzikaal Erfgoed, het Centrum Vlaamse Architectuurarchieven (CVAa), het Joods Museum van Deportatie en Verzet (JMDV), en het Forum Kerkelijke Archieven Vlaanderen (FoKAV). De culturele thema-archiefdiensten hebben tot taak het hun toegewezen actieveld in Vlaanderen te organiseren en te coördineren.

Als overgangsmaatregel voorziet het decreet nog in subsidiëring van drie Brusselse archief- en documentatiecentra: het Archief- en Documentatiecentrum van de Communistische Beweging (DACOB), het Archief en Museum van het Vlaams Leven te Brussel (AMVB) en het Vrijzinnig Studie-, Archief- en Documentatiecentrum 'Karel Cuypers'.

Ten slotte wordt er ook nog projectsubsiëring aangeboden voor privaatrechtelijke archieven. Een dertigtal projecten voor culturele publieksgerichte ontsluiting of voor archivistische ontsluiting door middel van informatie- en communicatietechnologie kon op basis hiervan opgezet worden

Naast de voormelde decretaal voorziene subsidiëring is er sinds 1999 – en nu helaas stilaan uitdovend – het Max-Wildiersfonds van het FWO (Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek) - Vlaanderen dat gedurende maximaal 4 jaar projecten financieel

ondersteunt, waarbij wetenschappelijk onderzoek gekoppeld wordt aan ontsluiting van archivalisch primair bronnenmateriaal. In de voorbije jaren zijn door het Max-Wildiersfonds 24 dergelijke projecten gehonoreerd en werd het archief van Louis Paul Boon aangekocht (en ondergebracht in het AMVC - Letterenhuis).

Het *decreet houdende de bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang - Topstukkendecreet* van 24 januari 2003 wil het belangrijkste roerend cultureel erfgoed in Vlaanderen beschermen en dat omwille van zijn bijzondere archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis voor de Vlaamse Gemeenschap. Daartoe wordt een lijst opgesteld van zeldzame en onmisbare voorwerpen, bestanden en verzamelingen. Ter voorbereiding van de eindlijst worden zogenaamde proeflijsten opge maakt. Zo is er onder meer reeds een proeflijst ter beschikking voor het archivalisch en documentair erfgoed.

Het *decreet houdende de organisatie en subsidiëring van een cultureel-erfgoedbeleid - Erfgoeddecreet* van 7 mei 2004 regelt de subsidiëring ter uitvoering van de erfgoedconvenants. Erfgoedconvenants zijn overeenkomsten tussen de Vlaamse Gemeenschap en individuele gemeenten of samenwerkingsverbanden van gemeenten met de bedoeling een duurzaam en integraal beleid uit te werken voor het lokaal cultureel erfgoed. Thans zijn er erfgoedconvenants afgesloten (in chronologische volgorde) met Antwerpen, Gent, Brugge, Tongeren, Leuven, Mechelen, de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel, Ieper, Kortrijk, Hasselt, Land van Waas en Comeet (= cultureel samenwerkingsverband Meetjesland). Erfgoedcellen in de betrokken gemeenten of samenwerkingsverbanden sturen de werking ter zake aan en trachten onder meer archieven in het erfgoedbeleid te integreren. In die zin ontstond bv. een Archievenoverleg in Brugge – waar de betrokken archieven zich gezamenlijk willen presenteren door middel van een digitale ‘Archiefwijzer’ op het internet – en in Gent.

Het decreet subsidieert verder cultureel-erfgoedpublicaties, cultuurhistorische tentoonstellingen, ontwikkelingsgerichte en internationale projecten, waar ook archieven kunnen aan deelnemen. Verder wordt de subsidiëring van het steunpunt Musea, Archiefinstellingen,

Bewaarbibliotheken, Documentatiecentra en Erfgoedconvenantswerking geregeld. Het steunpunt, Culturele Biografie Vlaanderen vzw genoemd, moet de werking van de voormelde sectoren schragen en de ontwikkeling van het cultureel erfgoed coördineren en stimuleren, zodat het beter zichtbaar wordt.

Ten slotte organiseert het decreet de advisering inzake het beleidsveld cultureel erfgoed. Daartoe worden een overkoepelende adviescommissie opgericht voor de kwaliteitsbeoordeling en beoordelingscommissies per onderdeel van het beleidsveld voor de erkennings- en subsidieaanvragen. Zo is er een commissie Archiefinstellingen, Bewaarbibliotheken en Documentatiecentra.

Culturele Biografie Vlaanderen vzw is stuwende kracht achter 'Open Archiefendag/Erfgoedweekend/nu Erfgoeddag' (georganiseerd onder meer in samenwerking met de VVBAD vzw sinds 2001). Dit jaarlijks terugkerend evenement mobiliseert archieven, bewaarbibliotheken, documentatiecentra, musea en erfgoedcellen om gezamenlijk allerlei publiekswervende acties en open deuractiviteiten op te zetten. Bedoeling is het roerend erfgoed in het algemeen en de instellingen die het bewaren, ontsluiten en ter beschikking stellen bij een breed publiek kenbaar te maken.

Het *organieke decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensdiensten* (7 mei 2004) belast de secretarissen van de kerk- en bestuursraden van de erediensdiensten met de opmaak van de notulen, de bundeling van de notulen en de bewaring van het archief.

Het *organieke Gemeentedecreet* (6 juli 2005) en het *organieke Provinciedecreet* (30 november 2005) leggen het inzagerecht vast, vertrouwen de archiefzorg toe aan het College van Burgemeester en Schepenen of de Deputatie en het documenten- en archiefbeheer aan de Gemeentesecretaris of de Provinciegriffier.

De *organieke wet betreffende de Wateringen* van 5 juli 1956 en de *organieke wet betreffende de Polders* van 3 juni 1957 zijn nog niet door decreten of een decreet vervangen, maar werden voor bepaalde onderdelen intussen reeds decretaal aangepast, gewijzigd of aangevuld, bv. op het vlak van de openbaarheid (decreet van 26 maart

2004). Inzake archief bevatten de beide gelijk lopende wetten vrijwel identieke bepalingen: het inzagerecht wordt vastgelegd; de Ontvanger-Griffier van de Polder of Watering wordt belast met de opmaak van de notulen van de Algemene Vergadering en van de Bestuursvergadering; de Ontvanger-Griffier is verantwoordelijk voor de bewaring van de boeken, de stukken van comptabiliteit en beheer, alsook van het archief.

Ook de *organieke wet betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Werk* van 8 juli 1976 is nog niet door een decreet vervangen, maar werd reeds aangepast, gewijzigd of aangevuld, bv. op het vlak van de openbaarheid (decreet van 26 maart 2004) en op het vlak van het administratief toezicht (decreet van 7 mei 2004). Inzake archief bevat deze federale wet uiterst minimale voorschriften: het inzagerecht wordt vastgelegd; de secretaris van het OCMW wordt belast met de opmaak van de notulen van de Raad en het Vast Bureau, met het overbrengen van de notulen in de daartoe bestemde registers en met de bewaring van het archief.

De federale *Archiefwet* van 24 juni 1955 en het uitvoeringsbesluit van 12 december 1957 vertrouwen de bewaring van de statische archieven van rechtbanken, van de Raad van State, de Rijksbesturen en de Provincies – tenzij vrijstelling verleend wordt – toe aan het Rijksarchief. Vrijstelling van neerlegging werd tot hertoe verleend aan het ministerie van Buitenlandse Zaken, het ministerie van Landsverdediging en het ministerie van Koloniën (= opgeheven in 1960 en sindsdien ressorterend onder Buitenlandse Zaken).

Ook gemeenten, andere openbare instellingen en private personen of organisaties kunnen hun statische archieven van meer dan 100 jaar oud neerleggen. Documenten van minder dan 100 jaar oud kunnen eveneens neergelegd worden, wanneer zij niet langer administratief nuttig zijn. De neergelegde archieven van meer dan honderd jaar oud zijn openbaar.

Het Rijksarchief mag geen documenten vernietigen zonder toestemming van de archiefvormer en de archiefvormers mogen geen stukken vernietigen zonder toestemming van de Algemeen Rijksarchivaris of diens gemachtigde, die toezicht houdt op de bewaring van het archief bij de publiekrechtelijke archiefvormers.

Buiten de wettelijk en decretaal voorziene en beschreven archiefdiensten zijn er in de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke sfeer nog instellingen bedrijvig. Privaatrechtelijk zijn : bedrijfsarchiefdiensten, bisschoppelijke en andere kerkelijke archiefdiensten, archiefdiensten van vrije scholen of archiefdiensten van verenigingen ; publiekrechtelijk : archiefdiensten van allerlei openbare instellingen (zoals De Munt, Kind en Gezin, de Nationale Bank van België, het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Geel, het Universitair Verplegingscentrum Brugmann, de Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent).

Publiekrechtelijke archiefniveaus

Federaal

Ingevolge de Archiefwet van 1955 ontplooidde het Rijksarchief activiteiten op het vlak van bewaring en ontsluiting van de federale archieven en hun rechtsvoorlopers, en van de besturen vermeld in artikel 1 van de Archiefwet. Daarnaast vulde het Rijksarchief het toezicht op de bewaring van publiekrechtelijke archieven in door een archiefinspectie uit te bouwen.

Thans zijn er : een Centrale Directie in Brussel en een Rijksarchief in Anderlecht, een Rijksarchief in elke provinciehoofdplaats, arrondissementale Rijksarchieven in Kortrijk en Ronse en een hulpbewaarplaats in Beveren, die uitgegroeid is tot een regionale archiefbewaarplaats.

Het Soma - Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Heden - daagse Maatschappij heeft op dit ogenblik een nog onduidelijk statuut. Het zou ingevolge de wet van 24 december 2002 een gespecialiseerd departement worden van het Rijksarchief, maar tot hiertoe verscheen daaromtrent nog geen uitvoeringsbesluit.

De archieven van de wetgevende machten vallen buiten de Archiefwet. Kamer en Senaat ontwikkelden eigen archiefdiensten.

Ook de Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en het ministerie van Defensie beschikken ingevolge de bekomen vrijstelling van de neerleggingsplicht uit de Archiefwet over eigen archiefdiensten.

Archieven betreffende de operationele handelingen van het leger zijn ondergebracht in het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis (tot en met de Tweede Wereldoorlog) en in de sectie Archiven van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (vanaf de Tweede Wereldoorlog).

Gewestelijk en Gemeenschappelijk

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaams Parlement beschikken over toegankelijke archiefdiensten. Voor de administratieve afdelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zijn nog steeds geen sluitende oplossingen voorhanden. Het IAVA-project (Instellingenstudie en Archiefbeheer Vlaamse Administratie) van het Rijksarchief bracht de documentenvorming wel in kaart en verschaftte richtlijnen om het dynamisch en semi-statisch archiefbeheer door middel van archiefbeheerplannen en selectielijsten efficiënter te laten verlopen, maar voor de documenten in de statische fase blijft alles vooralsnog onduidelijk.

Provinciaal

Alle Vlaamse provincies beschikken over uitgebouwde archiefdiensten. Sommige provincies opteren, in afwachting dat de archiefstukken neergelegd worden in het Rijksarchief, voor het creëren van een tussenarchief. Andere verkiezen een echte archiefdienst uit te bouwen, waarbij zij zowel het semi-dynamisch als het statisch archief willen beheren en valoriseren.

Verschillende provincies spelen een essentiële rol in de ontwikkeling van het archiefbeheer en de archiefzorg bij de lokale besturen. Zij organiseren basisarchiefopleidingen voor lokale ambtenaren en archiefverantwoordelijken of subsidiëren tijdelijk beginnende (boven)lokale archiefdiensten. In West-Vlaanderen begeleidt een archiefconsulente de gesubsidieerde lokale archiefdiensten.

Gemeentelijk

De gemeentebesturen hebben in de laatste jaren bijzondere inspanningen geleverd om hun archief- en documentenbeheer dege-

lijk uit te bouwen. De toename van het aantal nieuwe gemeentearchieven en jonge opgeleide gemeentearchivarissen is frappant. De Provinciale tijdelijke subsidiëringen van het lokale archiefbeheer en de daarbij aansluitende opleidingen zijn daar zeker niet vreemd aan ; maar ook de decentralisering vanuit het Rijksarchief waarbij de eerder neergelegde gemeentelijke documenten teruggegeven worden aan gemeentelijke archiefdiensten, speelt daarbij een belangrijke rol.

In erfgoedsteden en erfgoedregio's krijgen de archiefdiensten dank zij de convenanten meer mogelijkheden en meer armslag, vooral op het vlak van de publieksontsluiting en van de archiefvalorisering. Deze beide laatste worden niet steeds door iedereen als basistaken van archiefdiensten beschouwd. Ze zijn wel alleszins belangrijk om de beeldvorming rond archief te moderniseren en bij een brede bevolking ingang te doen vinden.

Tabel 1 : raming van het aantal structureel georganiseerde gemeentearchieven per provincie³

Provincie	Aantal gemeenten	Aantal archiefdiensten	Verhouding archiefdiensten/gemeenten, in %
Antwerpen	70	12	17,14
Limburg	44	8	18,18
Oost-Vlaanderen	65	15	23,08
Vlaams-Brabant	65	9	13,85
West-Vlaanderen	64	26	40,63

Overige lokale niveaus

Op de overige lokale niveaus zijn weinig of geen echt gestructureerde archiefdiensten bedrijvig. Enkele OCMW-besturen in grote steden beschikken wel over volwaardige archiefdiensten : Aalst, Brugge, Brussel en Gent.

3 Deze raming is gebaseerd op de lijst van archiefdiensten weergegeven door J. Vannieuwenhuysse, "Het Vlaamse archievenlandschap", in : *Gids sociaal-cultureel en educatief werk*, Wolters Kluwer (ter perse). Weerhouden aldaar zijn de georganiseerde diensten met een eigen archivaris of archiefverantwoordelijke, die gemakkelijk toegankelijk en raadpleegbaar zijn.

De oplossing die het Rijksarchief voor de overige lokale niveaus voorstaat – met name neerlegging in de federale rijksarchiefdepots van archieven van OCMW's, kerkfabrieken, polders en wateringen – strookt eigenlijk niet meer met de realiteit en de geest van de staats-hervorming (federale instellingen kunnen niet zomaar Vlaams archi-valisch erfgoed overnemen). Een alternatief zou kunnen zijn : con-tractuele opname van lokale archieven – al dan niet tegen betaling – in gemeentelijke of intergemeentelijke bewaarplaatsen. Voor kerkfa-brieken is er in Diksmuide een interessant experiment lopend. In een decanale archiefbewaarplaats worden de archieven van de Diksmuidse kerkfabrieken gecentraliseerd. Het voordeel van de twee laatste oplos-singen is dat de documenten er dicht bij de archiefvormers blijven en dichtbij de geïnteresseerde lokale bevolking. Zij kunnen er maximaal en veel sterker gevaloriseerd worden.

Archiefopleidingen

Sinds 1992 organiseren de VUBrussel, de UGent en de KULeuven samen een archiefopleiding op academische niveau. Thans leidt deze opleiding naar het 'master-na-master'-diploma van Gespecialiseerde Master Archivistiek : Erfgoedbeheer en Hedendaags Documentbeheer.

Het Centrum voor Volwassenenonderwijs - Vormingsleergang voor Sociaal en Pedagogisch Werk (VSPW) - Gent vzw (Bibliotheekschool Gent) biedt een modulaire opleiding Bibliotheek-, Documentatie- en Informatiekunde : groep Archiefkunde aan van 200 lesuren. De opleiding levert het certificaat af van uitvoerend archief-medewerker.

Verschillende Provinciebesturen richten geregeld binnen hun bestuursscholen basiscursussen in voor ambtenaren die met archief-en documentenbeheer bezig zijn.

Het Kadoc organiseert een basiscursus Archief en Erfgoedzorg voor kerkelijk en religieuze instellingen ; het Contactforum voor Erfgoedverenigingen (VCM) een archiefopleiding voor erfgoedver-enigingen.

Voor permanente beroepsvorming en vervolmaking zorgen het steunpunt Culturele Biografie Vlaanderen (CBV) vzw, het Forum

Afgestudeerden Archivistiek en Hedendaags Documentbeheer (FAAD), het Rijksarchief en – niet in het minst – de sectie Archief- en Hedendaags Documentbeheer van de VVBAD vzw. De VVBAD richtte bv. eenmalig, in samenwerking met de Openbare Bibliotheek Brugge, een cursus Preservering van 14 dagen in gedurende de maanden februari-mei 2000.

Samenwerkingsverbanden van archivariissen

BRAK (Koepel van Vlaams-Brabantse en Brusselse Archieven), KAPA (Kring van Archivariissen in de Provincie Antwerpen) en WAP (West-Vlaams Archieven Platform) zijn informele overlegorganen die zich beraden over praktische problemen in het vakgebied en de mogelijke samenwerking errond.

Het Brugs en het Gents Archievenoverleg ontstonden naar aanleiding van de organisatie van de eerste Open Archiefendag in 2001. Het zijn overlegorganen die nauw verbonden zijn met de erfgoedconvenanten en de werking van de erfgoedcellen.

Het Brabantse Archivariissenoverleg en het Vlaams-Zeeuwse Archivariissenoverleg zijn grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden waar Vlaamse en Nederlandse vakgenoten studie- en ontmoetingsmogelijkheden aangereikt krijgen.

FAAD (Forum Afgestudeerden Archivistiek en Hedendaags Documentbeheer) wil de contacten tussen de afgestudeerden van de interuniversitaire opleiding bevorderen, uitwisseling van vakkennis en praktijkervaring opgedaan in de eerste werkring van de leden organiseren en instaan voor permanente bijscholing.

En natuurlijk is hier ook opnieuw de beroepsvereniging van archivariissen en documentenbeheerders, de sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer van de VVBAD vzw te vermelden.

De sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer (AHD) van de VVBAD vzw⁴

De sectie AHD van de VVBAD is de enige beroepsvereniging van archivariissen en documentenbeheerders in Vlaanderen. Zij groepeert zowel archivariissen en documentenbeheerders in overheidsdienst als vakgenoten uit de private sector. Zij bevordert de deskundigheid en behartigt de beroepsbelangen van haar leden, biedt publicatiemogelijkheden, draagt bij tot de promotie en de waardering van het archiefwezen, en werkt aan de kwaliteitsverbetering van de archief- en registratordiensten.

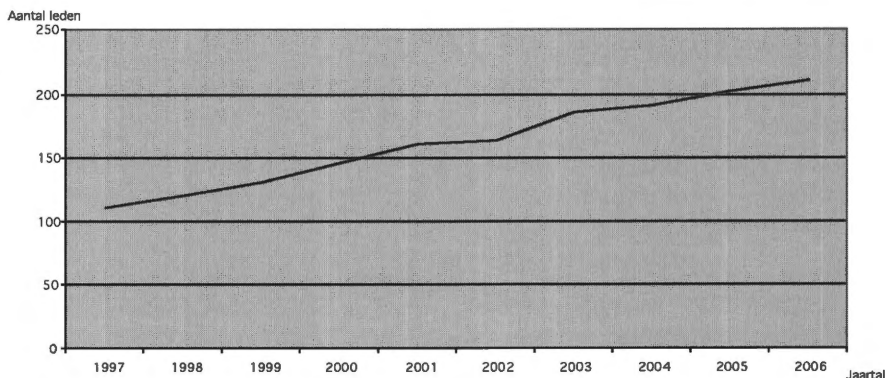
Tabel 2 : absolute ledencijfers van de sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer (AHD) en van VVBAD vzw, 1997-2006.

Jaartal	Aantal leden sectie AHD	Totaal aantal leden VVBAD vzw	Verhouding leden van de sectie AHD en van de VVBAD vzw in %
1997	110	1180	9,32
1998	120	1180	10,17
1999	131	1176	11,14
2000	146	1201	12,16
2001	161	1188	13,55
2002	164	1186	13,83
2003	186	1204	15,45
2004	191	1200	15,92
2005	202	1171	17,25
2006	210	1124 ⁵	18,68

4 Berchem, Archief van VVBAD en <http://vbad.be>

5 Cijfer van eind april 2006, nog niet volledig afgesloten door het VVBAD-secretariaat.

Grafiek van de ledencijfers van de sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer - VVBAD vzw, 1997-2006

Het bestuur is verantwoordelijk voor de goede werking binnen de sectie AHD. De samenstelling van het sectiebestuur wordt traditioneel vastgelegd tijdens de Algemene Ledenvergadering, die jaarlijks statutair samenkomt. Alle werkende en toetredende leden die ten minste één jaar de VVBAD-ledenbijdrage betaald hebben, kunnen zich kandidaat stellen voor een bestuursmandaat.

Werkende leden zijn natuurlijke personen, rechtspersonen of feitelijke verenigingen die door de Raad van Bestuur van de VVBAD vzw aanvaard zijn (concreet : de leden die een bestuursmandaat uitoefenen of een mandaat in de redactieraad of in de werkgroepen vervullen). Toetredende leden zijn eveneens natuurlijke personen, rechtspersonen of feitelijke verenigingen die wel het jaarlijkse lidgeld betalen, maar niet actief bij de vereniging betrokken zijn (lees : geen mandaat opnemen) ; zij zijn geen lid in de zin van de wet op de vzw's en hebben dan ook geen stemrecht op de Algemene Vergadering. Elke rechtspersoon kan slechts één natuurlijke persoon afvaardigen.

Een bestuursmandaat duurt in principe vier jaar en is hernieuwbaar. De mandaathoudende bestuursleden bepalen onder elkaar wie sectievoorzitter en sectiesecretaris worden en wie het sectiebestuur vertegenwoordigt in de Raad van Bestuur (2 zetels voor de sectie AHD), de Redactieraad van *Bibliotheek- & archiefgids* (3 zetels), de

jury voor de Ger Schmookprijs (3 zetels) en de ad hoc sectie overschrijdende werkgroepen.

Tabel 3 : voorzitters en secretarissen van de sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer - VVBAD vzw

<u>Voorzitters</u>	
1994-1997	Gustaaf Janssens
1998-2006	Johan Vannieuwenhuysse
<u>Secretarissen</u>	
1994-1998	Karin Vandermeersch
1999-	Annie Meiresonne

Tijdens de Algemene Ledenvergadering wordt steeds gepeild naar de wensen en de opmerkingen van de leden. Leden die noodgedwongen afwezig zijn, kunnen hun reacties via e-mail vóór de Algemene Ledenvergadering aan de voorzitter bekend maken. In 2005 besloot het sectiebestuur daarnaast nog een algemene enquête te organiseren bij de leden. De resultaten van deze rondvraag⁶ worden thans geïmplementeerd.

De sectie legt – binnen de bevoegdheden toegekend door de Raad van Bestuur van de VVBAD vzw – autonoom het algemeen sectiebeleid vast en richt werkgroepen op of ontbindt ze. Ze stelt jaarlijks een actieplan op dat aansluit bij het beleidsplan dat door de VVBAD vzw voor de middellange termijn vastgelegd werd.

Het sectiebestuur bestaat sinds de laatste Algemene Ledenvergadering uit 21 leden, die weliswaar onder persoonlijke naam zitting hebben, maar zo gekozen werden dat de meeste segmenten uit het Vlaamse archievenlandschap vertegenwoordigd zijn : de vier archief- en documentatiecentra volgens filosofisch-maatschappelijke stromingen erkend binnen het decreet privaatrechtelijke culturele archiefwerking ; de vijf culturele thema-archiefdiensten erkend binnen het decreet privaatrechtelijke culturele archiefwerking ; het Soma en de Rijksarchiefdienst (voor de federale wetenschappelijke instellingen) ; de Archiefdienst van de Senaat (voor het federale

6 B. Vermeeren, “Werking en toekomst van de sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer”, in : *Bibliotheek- en archiefgids*, 82 (2006) nr. 1, 40-45.

archiefniveau) ; de Archiefdienst van het Vlaams Parlement (voor het Vlaamse archiefniveau) ; de Provinciale Archiefdienst Oost-Vlaanderen en de Provinciale Archiefdienst West-Vlaanderen (voor het provinciale archiefniveau) ; het Stadsarchief Brugge (voor het gemeentelijke archiefniveau) ; het OCMW-archief Brugge (voor het niet-gemeentelijke lokale archiefniveau) ; de Archiefdienst van de KULeuven (voor de universiteits- en schoolarchieven) ; de Archiefdienst UVC Brugmann (voor de ziekenhuisarchieven) ; het VVBAD-secretariaat ; Culturele Biografie Vlaanderen vzw (als waarnemer).

Het sectiebestuur komt gewoonlijk vier keer per jaar samen in het verenigingshuis te Berchem. De volgende onderwerpen worden er telkens besproken : de sectiebriefwisseling ; het nieuws over het archiefwezen in Vlaanderen ; de evaluatie van voorbije activiteiten waarbij de sectie betrokken was ; de voorbereiding van studiedagen die door het bestuur zelf of in samenwerking met de werkgroepen of derden opgezet worden ; het beleids- en actieplan van de sectie (binnen het kader van de hele VVBAD vzw-organisatie) ; de vertegenwoordiging in adviserende organen (de Begeleidings- en Evaluatiecommissie van het Max-Wildiersfonds, de Stuurgroep Archiefbank Vlaanderen, de Adviesraad van de Gespecialiseerde Master Archivistiek : Erfgoedbeheer en Hedendaags Documentbeheer, de Toetsingscommissie Archiefnoden Vlaanderen, de Commissie ad hoc 'Masterplan Cultureel Erfgoed' en – tot 2004 – de beoordelingscommissie Archieven, Documentatiecentra en Bewaarbibliotheken) ; de vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur van de VVBAD vzw en in de Redactieraad van *Bibliotheek- & archiefgids* ; het nieuws uit de sectie AHD in *Info* ; de vorderingen binnen de verschillende werkgroepen (Wetgeving en Beleid, Gemeentearchief, OCMW-archief, Bedrijfsarchief, Automatisering en Internationale Contacten) ; de lopende zaken waaraan de sectie participeert (de archiefopleidingen, de jaarlijkse Erfgoeddag, Cultuurmarkt en intersectorale VVBAD-dag(en), de Ger Schmoockprijs⁷, het tijdschriften-

7 Met de Ger Schmoockprijs wordt door de Raad van Bestuur van VVBAD vzw jaarlijks een jonge Vlaamse collega bekroond voor een studie die een essentiële bijdrage levert tot de ontwikkeling van het documentaire informatiewezen (in de sectoren bibliotheken, archieven of documentatiecentra). De recentste bekroonde archiefbijdragen : 1996 : Gerd De Coster, "Het inventariseren van archieven van verenigingen die verwant zijn aan een politieke partij, casus : het archieffonds van een aantal liberale verenigingen met zetel in het Antwerpse Liberaal Huis".

overzicht in *Bibliotheek- & archiefgids*, de werkgroep culturele thema-archieven - CBV vzw, de contacten met het Rijksarchief, de contacten met de politieke wereld).

Over de werking van het bestuur maakt de secretaris na elke vergadering een verslag, dat verkort in *Info* na te lezen is en dat – op uitdrukkelijk verzoek van de sectieleden – integraal ter beschikking kan worden gesteld. Ook maakt de secretaris jaarlijks een algemeen verslag op, dat in principe naar aanleiding van de Algemene Ledenvergadering eveneens gepubliceerd wordt in *Info*.

Omdat de voorzitter in verschillende adviescommissies zitting heeft, is de sectie van nabij betrokken bij de interuniversitaire opleiding voor archivariissen en documentenbeheerders in Vlaanderen, bij de opleiding ‘Initiatie tot de Bibliotheek-, Documentatie- en Informatiekunde - Groep Archiefkunde’ aan de Bibliotheekschool van Gent en bij de ontwikkeling van de algemene Vlaamse erfgoedpolitiek, meer bepaald voor het segment archieven.

De sectie AHD is lid van de Internationale Archiefraad (International Council on Archives - ICA) en van de sectie voor Beroepsverenigingen (Section of Professional Archives Associations - ICA/SPA) van deze organisatie. De sectievoorzitter wordt uitgenodigd op de jaarlijkse Internationale Ronde Tafelconferenties over Archief (CITRA) en op de vergaderingen van de ICA/SPA.

De sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer richt jaarlijks alleen of in samenwerking met de overige VVBAD-secties, aanverwante verenigingen of instellingen studiedagen in. Het zijn bijscholingsactiviteiten waarop deskundigheid, informatie en ervaringen uitgewisseld worden. Bijlage 1 geeft een overzicht van de studiedagen 1995-2006.

Professionele informatie is verder terug te vinden in het maandelijks mededelingenblad *Info*, waarin de sectie een eigen rubriek ver-

1997 : Bart Hellinck, “Het fonds Suzan Daniel vzw en de homo/lesbienne archiefvormers (met ordeningsplan voor de federatie Werkgroepen Homoseksualiteit)”.

2000 : Sylvie De Smet, “De burgerlijke rechtspraak voor de Gentse schepenbank van de Keure in de 18de eeuw. Rechtspleging, archiefvorming en ontsluitingsmogelijkheden”.

2001 : Edward Vanhoutte, “Zorgen voor later ? Argumenten voor de wetenschappelijke bestudering van de Vlaamse muzikale en literaire archieven, bibliotheken en bewaarplaatsen”.

zorgt (eindredactie van januari 1994 tot december 2002 Gustaaf Janssens ; vanaf januari 2003 Gerd De Coster). Er worden recente publicaties gesignaleerd, archiefcongressen en studiedagen aangekondigd en er is plaats voor allerlei nieuwsberichten uit het vakgebied. Meer inhoudelijk gespecialiseerde en indringender artikels verschijnen in *Bibliotheek- & archiefgids* of – wanneer het heuse monografieën betreft – in de reeks *Archiefkunde. Verhandelingen aansluitend bij 'Bibliotheek- & archiefgids'*.⁸ Met verscheidene Europese zusterverenigingen worden publicaties geruild. De ontvangen buitenlandse tijdschriften worden jaarlijks in de rubriek 'In archieftijdschriften gelezen' van *Bibliotheek- & archiefgids* besproken. Voor een inhoudelijke analyse van het tijdschrift verwijzen we naar bijlage 2.

Tabel 4: absolute cijfers omtrent de archiefitems in 'Bibliotheek- & archiefgids', 1998-2006

Jaargang tijdschrift	Aantal blz. met archiefbijdragen	Totaal aantal blz.	Aandeel archiefbijdragen, in %
74 (1998)	89	260	34,23
75 (1999)	76	269	28,25
76 (2000)	101	251	40,24
77 (2001)	113	248	45,56
78 (2002)	105	231	45,45
79 (2003)	96	297	32,32
80 (2004)	142	283	50,18
81 (2005)	84	261	32,18
82 (2006) ⁹	49	117	41,88
Totaal	855	2.217	38,57

- 8 De meest recente *Verhandelingen* zijn :
 nr. 6 : Leen Charles, Gustaaf Janssens, Godfried Kwanten, Johan Van-nieuwenhuysse en Juul Verhelst (red.), *Archiefsselectie in Vlaanderen : de proef op de som ? Huldeboek Griet Maréchal, aangeboden door de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen*, Antwerpen, 2003, 127 p.
 nr. 7 : Bart De Keyser, *In de zon én in de schaduw. Gemeentearchieven in het Vlaamse erfgoedbeleid*, Antwerpen, 2004, 190 blz. (i.s.m. Culturele Biografie Vlaanderen vzw).
 nr. 8 : *Culturele archiefwerking* (i.s.m. Culturele Biografie Vlaanderen vzw), in voorbereiding.
- 9 Van de jaargang 82 (2006) verschenen tot hertoe nog maar twee afleveringen.

Binnen de sectie bestaan een aantal werkgroepen, die meer inhoudelijke thema's aanpakken.

De *werkgroep Wetgeving en Beleid* bespreekt initiatieven en problemen rond archief- en privacyregelgeving, produceert ondersteunende teksten en acties voor de beleidsmakers en het archiefveld.

Concreet bestudeerde en besprak de werkgroep in de beschouwde periode het voorontwerp voor een federale Archiefwet van Y. Ylieff, de resolutie van C. Vandenbroeke en P. Van Grembergen, het Archiefdecreet van H. Marsoul, de Privacywet, het Gemeentedecreet (in samenwerking met de werkgroep Gemeentearchief) en actualiseerde het standpunt van de sectie 'voor een nieuwe federale Archiefwet'; elementen voor een archiefsamenwerkingsakkoord werden verzameld en gepubliceerd; een reactie naar aanleiding van vaststellingen inzake de toestand van het archiefwezen door de Lumumbacommissie werd gepubliceerd; de archiefbijdragen in de VVBAD-memoranda uitgegeven naar aanleiding van verkiezingen in 2000 en in 2004 werden voorbereid; de hoorzittingen in het Vlaams Parlement betreffende het archiefwezen van 13 maart 2000 en betreffende het cultureel erfgoedbeleid van 11 maart 2004 werden voorbereid; een voorstel voor de opzet van een steunpunt Archieven, Documentatiecentra en Bewaarbibliotheken werd opgesteld en verspreid; in overleg met de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) werden beroepsprofielen uitgeschreven; er werd een studiedag rond het archiefreglement georganiseerd. Voorzitters waren: Hilde Van Ongevalle (januari 1998-mei 2002 en opnieuw van augustus 2004-december 2006), Patrick Van den Nieuwenhof (mei 2002-maart 2003) en Karel Degryse (maart 2003-augustus 2004); secretarissen: Betty Hoornaert (januari 1998-maart 2003), VVBAD-secretariaat (maart 2003-oktober 2005) en Sofie De Winter (sinds oktober 2005).

De *werkgroep Gemeentearchief* bestudeert en bespreekt specifieke problemen rond de stads- of gemeentearchieven en de OCMW-archieven.

Samen met de werkgroep Wetgeving en Beleid werden voorstellen voor het Gemeentedecreet geformuleerd en verspreid, en de archiefbijdrage werd voorbereid voor het VVBAD-memorandum uitgevaardigd naar aanleiding van de Gemeenteraads- en Provincieraadsverkiezingen van oktober 2006. Subwerkgroepen vergaderen

afzonderlijk om selectielijsten samen te stellen : sinds 30 oktober 2000 voor gemeentelijke documenten en sinds 14 januari 2004 voor OCMW-documenten. Deze lijsten worden digitaal ingevoerd in een speciaal ontwikkeld datamodel.¹⁰ Voorzitters waren : André Vandewalle (tot september 2003) en Lieve Arnouts (sinds september 2003) ; secretarissen : Leen Charles (tot februari 2001) en Isabelle Verheire (sinds februari 2001).

De *werkgroep Bedrijfsarchief* werd opgericht in het verlengde van de studiedag 'Nieuwe archivariissen aan het werk' (Sint-Niklaas, 8 december 2000). Bedoeling is om de specifieke problemen rond bedrijfsarchieven in kaart te brengen en gezamenlijk naar oplossingen te zoeken. Voorzitters waren : Marcel Van Campen (juni 2001-april 2006) en Sofie De Winter (sinds april 2006) ; secretaris : Joachim Derwael (sinds april 2006).

De *werkgroep Automatisering* bevordert informaticaontwikkelingen in archieven, bestudeert de problematiek van digitale archivering, digitalisering, automatisering en standaardisering, en ondersteunt de digitale discussiegroep 'Elardo'. Er werd onder meer meegewerkt aan de Nederlandse vertalingen van ISAD(G) en ISAAR(CPF), en aan de verschillende edities van 'Informatie'. Voorzitter : Patrick Temmerman (sinds juli 1998) ; secretaris : Willem Vanneste (sinds juli 1998).

De *werkgroep Internationale Contacten* wil met occasionele medewerkers onder coördinatie van Gustaaf Janssens (sinds 1998) contacten onderhouden met buitenlandse vakgenoten en zusterverenigingen, en de aanwezigheid van Vlaamse archivariissen op wetenschappelijke fora in het buitenland bevorderen. Van 12 tot 19 september 2000 realiseerde de werkgroep een Vlaamse archiefstudiereis naar Madrid en omgeving.

Enkele slotbedenkingen

Op 30 januari 2002 sloot de VVBAD vzw in het kader van het decreet Lokaal Cultuurbeleid een beheersovereenkomst af met de Vlaamse Gemeenschap om het structureel overleg tussen openbare

10 J. Anckaer en W. Vanneste, "Een datamodel voor de opmaak van selectielijsten", in : *Bibliotheek- & archiefijds*, 79 (2003) nr. 3, 20-23.

bibliotheken, wetenschappelijke bibliotheken, documentatiecentra en archieven te organiseren. De Vlaamse Gemeenschap stelt in ruil ruimere financiële middelen ter beschikking. Daardoor kon het personeelskader op het VVBAD-secretariaat toenemen en werd een verdergaande professionalisering en een betere begeleiding van de verschillende secties mogelijk. De werking en impact van de sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer nam in de laatste jaren dan ook sterk toe, mede door een steeds verdergaande externe bevraging naar participatie aan het cultureel erfgoedbeleid. Een mooi voorbeeld van de professionalisering binnen de vereniging en de externe erkenning ervan was de toewijzing aan VVBAD vzw van de studieopdracht om een proeflijst op te stellen van topstukken voor het archivalisch en documentair erfgoed in 2004.¹¹

Een pijnpunt, dat voorlopig onopgelost geraakt, blijft de archiefwetgeving en archiefdecreetgeving.¹² De problemen zijn sinds de uitvaardiging van het organieke Provinciedecreet, Gemeentedecreet en decreet Erkende Erediensten zo mogelijk nog groter geworden : een federale Archiefwet kan voortaan hoogstens de federale archieven *stricto sensu* betreffen en, enkel mits overleg en contractuele overeenkomsten met het Vlaamse niveau, de archieven van door Vlaamse decreten georganiseerde publiekrechtelijke besturen. Archieven van door Vlaanderen georganiseerde instellingen (thans reeds Provincies, Gemeenten, Kerkfabrieken) kunnen ook niet zomaar, zonder contractuele overeenkomsten omtrent de neerlegging overgenomen worden ter bewaring in federale archiefbewaarplaatsen : archieven zijn erfgoed of culturele materie, een bij uitstek Vlaamse materie. Het decreetgevend plaatje blijft ook manifest onvolledig. Er is nood aan een decreet voor de publiekrechtelijke archiefwerking, dat – rekening houdend met de administratieve component en de erfgoedcomponent van publiekrechtelijke archieven – het archief- en documentenbeheer van de Vlaamse administratie zou moeten regelen, evenals het toezicht ter zake op de archieven van de organiek afhankelijke instellingen.

11 B. Coppein, "Terra incognita. Een ontdekkingsreis naar het Vlaams archivalisch en documentair erfgoed van uitzonderlijk belang", in : *Bibliotheek- & archiefgids*, 80 (2004) nr. 3, 11-19.

12 B. Coppein, "De aanhouder heeft niet gewonnen... Relas van mislukte pogingen ter vervanging van de Belgische Archiefwet", in : *Bibliotheek- & archiefgids*, 82 (2006) nr. 2, 9-14.

Bij nieuwe (publiekrechtelijke) archiefregelgeving zou een sluitend net van overheidsarchiefdiensten moeten voorzien worden. Elk bestuur zou daarbij zijn volle verantwoordelijkheid moeten opnemen. Dit betekent concreet dat voldoende middelen moeten voorzien worden voor het in goede, geordende en toegankelijke staat bewaren van de eigen archiefbescheiden voor de overdracht naar de archiefbewaarplaats en ook voldoende middelen voor – naar keuze – de inrichting van een eigen archiefdienst of de overdracht en het beheer in een archiefdienst buiten het eigen bestuur. Slechts dan is een redelijke totaaloplossing voor de gehele publiekrechtelijke archiefzorg en archiefbeheer haalbaar. Alle reeds eerder opgestarte initiatieven inzake archiefzorg en archiefbeheer moeten ook maximaal in een nieuwe structuur opgenomen en geïntegreerd worden.

Moet het archiefwezen ook de gevolgen van de steeds verdergaande federalisering (bv. betreffende de organisatie en het toezicht op de lokale besturen, het beheer van cultureel erfgoed) niet consequenter doortrekken in de eigen organisatie? Wanneer taken of bevoegdheidspakketten doorgeschoven worden van het federale naar het Vlaamse niveau gaat dit telkens gepaard met aanpassingen van de federale instellingen. Binnen het archiefwezen lijkt het Rijks- of federale archief dit weinig of niet te doen. De omvorming van een departement tot 'Rijksarchief in Vlaanderen' blijft toch wel een erg minimaal antwoord op deze problematiek.

Een tweede pijnpunt betreft de organisatie van de archiefopleidingen: er komen nu 'master na master'-archivarissen en uitvoerende archiefmedewerkers op de markt. Helaas – en heel wat recente vacatures wijzen in die richting – ontbreekt een gegradueerde archivaris van B-niveau of 'professioneel master'. De opleidingsinstituten zouden dringend een opleiding van dit niveau moeten aanbieden zodat voor elk archieféchelon een correct aanbod van professionelen ter beschikking komt.

Bijlage 1*Studiedagen van de sectie Archief en Hedendaags Documentbeheer - VVBAD vzw, 1995-2006*

Plaats en datum	Titel	In samenwerking met	Behandelde thema's ¹³
Brussel, 31/3/1995	Postregistratie-workshop	Alleen	4
Brugge, 16/6/1995	Nieuwe archivarissen aan het werk : archiefbeheer in overheidsarchieven	Alleen	1, 4, 8
Antwerpen, 26-27/9/1995	Informatie 95	Alle VVBAD-geledingen	4, 7
Dendermonde, 8/12/1995	Hoe met het archief naar buiten komen ?	Alleen	9, 19
Louvain-la-Neuve, 27/4/1996	Archiefselectie en geschiedenis	Belgische Vereniging voor Nieuwste Geschiedenis	11, 16
Gent, 21-23/11/1996	75 jaar VVBAD/200 jaar archiefwetgeving in onze gewesten	Alleen	3, 15
Brussel, 15/3/1997	Het belang van institutioneel onderzoek bij inventarisatie	Opleiding Archivistiek	8
Brussel, 17-18/9/1997	Informatie 97	Alle VVBAD-geledingen	4, 7, 8

13 Toegekende trefwoorden : 1. (archief)arbeid algemeen ; 2. bedrijfsarchief ; 3. beleid ; 4. documentenbeheer ; 5. erfgoedpolitiek ; 6. handel ; 7. informatica ; 8. inventarisering ; 9. leeszaal ; 10. management ; 11. onderzoek ; 12. organisatie ; 13. overdracht ; 14. preservering/conservering ; 15. regelgeving ; 16. selectie ; 17. standaardisering ; 18. subsidiëring ; 19. valorisering ; 20. vrijwilligers.

Brussel, 24/11/1997 en 15/12/1997	Auteursrechten, privacy en royalties in musea, archieven en documentatiecentra	Vlaamse Museumvereniging	15
Leuven, 25/4/1998	Archivaris versus historicus ?	Belgische Vereniging voor Nieuwste Geschiedenis	1, 11, 15, 16
Berchem, 28/11/1998	Algemene Ledenvergadering/ Archiefolders	Alleen	19
Antwerpen, 10/12/1998	Digitale bestanden in het archief	Alleen	4, 7, 8
Brugge, 31/5/1999	Preservering, conservering en restauratie in Vlaamse archieven	Alleen	14
Brussel, 16-17/9/1999	Informatie 99	Alle VVBAD-geledingen	1, 4, 7, 17
Sint-Truiden, 29/10/1999	Algemene Ledenvergadering/ Archief in Limburg	Alleen	12
Leuven, 6/12/1999	Openbaarheid en raadpleegbaar- heid van archief	Kadoc	15
Gent, 15/5/2000	De schaarse middelen efficiënt aangewend : management	Alleen	7, 9, 10, 20
Leuven, 5/10/2000	Algemene Ledenvergadering/ Archief in Vlaams-Brabant	Alleen	12
Sint-Niklaas, 8/12/2000	Nieuwe archivariissen aan het werk : bedrijfsarchivarissen	Alleen	1, 2, 4
Gent, 12/2/2001	Preservering en conservering van boeken en archiefdocumenten	Enbotraineproject	14

Plaats en datum	Titel	In samenwerking met	Behandelde thema's
Brussel, 20-21/9/2001	Informatie 2001	Alle VVBAD-geledingen	1, 4, 7, 17
Brugge, 14/12/2001	Spanning tussen gebruiksvriendelijkheid en documentenbeveiliging	Alleen	6, 9
Brussel, 27/4/2002	Archief en onderzoek	Belgische Vereniging voor Nieuwste Geschiedenis	7, 11, 15
Antwerpen, 22/5/2002	Documentenontsluiting, -beheer en valorisering prewetenschappelijk of wetenschappelijke arbeid ?	sectie WDI	1, 8, 19
Gent, 3/12/2002	Archiefselectie in Vlaanderen : de proef op de som ?	Provincie Oost-Vlaanderen	16
Aalst, 6/6/2003	Fondsenwerving voor het archief	Alleen	5, 18
Antwerpen, 25/6/2003	Digitaal archiefbeheer in de praktijk	Davidproject	4, 7, 8
Brussel, 18-19/9/2003	Informatie 2003	Alle VVBAD-geledingen	1, 4, 7, 8, 17
Mechelen, 16/12/2003	Cultuurbeleidscoördinator : partner of tegenstander ?	sectie OB	3, 5
Antwerpen, 9/3/2004	Algemene Ledenvergadering/ Culturele Thema-archieven	Alle VVBAD-geledingen	5, 12
Antwerpen, 13/3/2004	Archief en historisch onderzoek	Belgische Vereniging voor Nieuwste Geschiedenis	5, 8, 9, 11, 16

Antwerpen, 23-24/9/2004	Focus op collecties en bestanden	Alle VVBAD-geledingen	3, 6, 8, 12, 14
Halle, 13/12/2004	Vrijwilligers in het archief	Culturele Biografie Vlaanderen	20
Brussel, 24/3/2005	Algemene Ledenvergadering/ Nieuwe inventariseringprojecten afgerond	Alleen	8, 11
Brussel, 22-23/9/2005	Informatie 2005	Alle VVBAD-geledingen	7, 8, 17
Gent, 14/12/2005	Het archiefreglement in de praktijk	Provincie Oost-Vlaanderen	2, 9, 12, 13, 15
Antwerpen, 21/3/2006	Algemene Ledenvergadering/ Archiefbank Vlaanderen	Archiefbank Vlaanderen	3, 5, 8
Antwerpen, 28/4/2006	ISAAR(CPF)	Alleen	7, 8, 17

Nog voorzien voor 2006 zijn : 'Focus op gebruikers', 'Archief verhuizen' en 'Digitaliseren van historische krantenverzamelingen'.

*Bijlage 2**Archiefbijdragen in 'Bibliotheek- & archiefgids', 1998-2006.*

Hierna worden alleen de substantiële en vernieuwende artikels aangehaald ; niet de regelmatig terugkerende bibliografische rubriek 'In archieftijdschriften gelezen', kronieknota's (met congresverslagen, enz.), personalia, recensies en lijsten van eindwerken. Een telling leert dat de substantiële artikels in de periode 1998-2006 429 van de 855 bladzijden innamen (50,18% van de archiefbijdragen), 'In archieftijdschriften gelezen' 235 bladzijden (27,49%), de kronieknota's 137 bladzijden (16,02%), personalia 33 bladzijden (3,86%), de recensies 13 bladzijden (1,52%) en de lijsten van eindwerken 8 bladzijden (0,93%).

Auteur	Verkorte titel	Referentie	Thema's ¹⁴
Jan Anckaer	Toezicht op archiefbeheer : Stadsarchief Antwerpen	(2002) nr. 5, 10-14	1, 4, 13, 16
Jan Anckaer en Willem Vanneste	Datamodel selectielijsten	(2003) nr. 3, 20-23	7, 16
Tom Avermaete, Annelies Nevejans en Bregje Provo	Architectuurarchieven	(2004) nr. 4, 15-18	5, 8, 11, 12
Marc Bastijns	Restaureren in Beersel	(2005) nr. 5, 15-19	14
Luc Boeva	De leeszaal	(2001) nr. 2, 18-23	9

14 Toegekende trefwoorden : 1. (archieff)arbeid algemeen ; 2. bedrijfsarchief ; 3. beleid ; 4. documentenbeheer ; 5. erfgoedpolitiek ; 6. handel ; 7. informatica ; 8. inventarisering ; 9. leeszaal ; 10. management ; 11. onderzoek ; 12. organisatie ; 13. overdracht ; 14. preservering/conservering ; 15. regelgeving ; 16. selectie ; 17. standaardisering ; 18. subsidiëring ; 19. valorisering ; 20. vrijwilligers.

Filip Boudrez	Archiveren van e-mail	(2001) nr. 6, 9-14	4, 7
Mariet Calsius	Archief en educatie	(2005) nr. 3, 9-14	19
Leen Charles	Stedelijke administratie (14 ^{de} eeuw)	(2000) nr. 5, 10-13	3, 4, 7, 11
Leen Charles en Gustaaf Janssens	Gesprek met Griet Maréchal (bij pensionering)	(2003) nr. 1, 16-20	1
Bart Coppein	Archivalisch en documentair erfgoed	(2004) nr. 3, 11-19	14
Bart Coppein	Mislukte pogingen Belgische archiefwet	(2006) nr. 2, 9-14	15
Paul De Commer	Antwerpse Aalmoezeniers, rechts- voorgangers van het OCMW	(1999) 108-117	3, 8, 11
Gerd De Coster	Ontsluiting partijarchief : Antwerpse verenigingen	(1998) 6-15	4, 8, 11
Veerle De Houwer	Architectuur- en atelierarchieven	(2002) nr. 2, 3-12	8, 11, 17
Lieve De Mecheleer en Erik Aerts	Gachard, algemeen rijksarchivaris	(2003) nr. 3, 24-35	1, 3, 11, 12
Heidi Deneweth	Publieksvriendelijkheid en documentbeveiliging	(2003) nr. 1, 3-8	9
Els Depuydt	Digitale ontsluiting nalatenschap Gezelle	(2003) nr. 2, 24-29	7, 8
Joachim Derwael	Bedrijfsarchieven in West-Vlaanderen	(2005) nr. 2, 26-30	2

Auteur	Verkorte titel	Referentie	Thema's
Diversen	Collectie Vlaanderen	(2004) nr. 4, 3-4	3
Diversen	Een archiefsamenwerkingsakkoord	(2000) nr. 3, 4-6	15
Diversen	Federale archiefwetgeving	(1999) 61-63	15
Diversen	Gemeentearchief en automatisering	(1999) 59-60	4, 7, 8
Diversen	IAVA-project	(2004) nr. 6, 14-19	4, 8, 13
Diversen	Standaarden elektronische archiefbeschrijving	(2002) nr. 1, 31-40	7, 17
Diversen	Zaak Lumumba	(2001) nr. 3, 3-4	15
Noël Geirnaert en Godfried Kwanten	Interview Betty Hoornaert, Karin Vandermeersch en Johan Vannieuwenhuysse (gebouwen)	(2004) nr. 4, 19-23	1
Bart Hellinck	Archivistiek en kabinetssarchieven	(2000) nr. 6, 29	4, 8, 11, 13
Bart Hellinck	Kabinetssarchieven	(2000) nr. 3, 7-13	4, 8, 11, 13
Peter Heyrman	Contextuele apparaten : ODIS-project	(2004) nr. 3, 3-10	7, 17
Marijke Hoflack en Peter Van den Broeck	Archieven en bibliotheken onder één dak	(2001) nr. 3, 28-34	12
Marijke Hoflack en Peter Van den Broeck	Gesprek met Guy De Witte (beleid archiefbescheiden)	(2002) nr. 2, 24-29	14

Gustaaf Janssens	Archieven, het hart van de democratische samenleving	(2006) nr. 2, 15-21	3, 19
Gustaaf Janssens	Gesprek met Michel Vermote (Belgische archieven in Rusland)	(2002) nr. 5, 15-19	11, 13
Gustaaf Janssens	Karel V in de Nederlanden : archief	(2000) nr. 4, 18-28	8
Gustaaf Janssens	Publiekrechtelijke archieven in erfgoedland	(2006) nr. 1, 34-38	5
Gustaaf Janssens en Johan Vannieuwenhuysse	Gesprek Hilda Coppejans-Desmedt (archief in internationale context)	(2002) nr. 2, 35-40	3, 12
Hermione l'Amiral	Gemeentearchivaris en e-government	(2004) nr. 1, 26-31	4, 7
Timmy Leyssens	Preservation metadata	(2003) nr. 4, 15-18	7, 14
Jacques Mertens	Archieforganisatie in België en Vlaanderen	(1998) 195-197	3, 12
Jurgen Mestdagh	Archiefreëks hinderwetgeving	(2004) nr. 5, 22-27	1, 2, 7, 8, 11
Dries Moreels	Stafkaart podiumarchief	(2003) nr. 3, 38-41	8, 12
Rik Opsommer	Opbouw Stadsarchief Ieper	(1998) 2-5	1, 8, 11
Eddy Put	Inventarisatie Raad van Brabant	(2000) nr. 5, 6-9	8
Eddy Put en Jürgen Vanhoutte	Collegearchieven uit de vroegmoderne tijd	(2004) nr. 2, 18-22	1, 5, 8, 11
Isabelle Rotthier	Agrippa	(2005) nr. 5, 8-14	7, 8

Auteur	Verkorte titel	Referentie	Thema's
Inge Schoups	Archivistiek en kabinetearchieven	(2000) nr. 5, 18	4, 8, 11, 13
Inge Schoups	Ervaringen Stedelijk reglement openbaarheid Antwerpse Stadsarchief	(2000) nr. 2, 14-23	15
Inge Schoups	Gebruikers in Stadsarchief Antwerpen	(2004) nr. 6, 20-25	11, 19
Frankie Schram	Bestuursdocument, grondslag voor nieuwe archiefreggeving	(1998) 160-168	15
Yves Segers	Het archief van de Christelijke Centrale CCSCCG	(1999) 70-80	8, 11
Veerle Soens en Chantal Vancoppenolle	Het Vlaams kunstenaarsarchief	(2005) nr. 3, 23-28	8, 11
Patrick Temmerman, Willem Vanneste en Marc Nelissen	Elektronisch archiefbeheer	(2000) nr. 1, 3-10	7
Marc Therry	Belgisch auteursrecht : klank- en beeldarchief	(2004) nr. 5, 28-31	15
Steven Thielemans	Archivaris als cultuurmanager : Gentse bijdrage	(2002) nr. 3, 11-14	19
Marcel Van Campen	Bedrijfsarchieven en hun archivarissen	(2001) nr. 4, 9-16	2
Dries Vandaele, Tom Haeck en Chantal Vancoppenolle	Archieven registratie en domeinen in Rijksarchief Beveren	(2004) nr. 5, 3-9	8, 11

Sofie Van den Eynde	Archiveren van e-mail	(2001) nr. 5, 15-19	4, 7
Sofie Van den Eynde en Jan Dumoulin	Digitale handtekening bij het archiveren	(2001) nr. 1, 9-13	7
Inge Van der Stighelen en Els Flour	Amazone Information System	(2002) nr. 3, 36-43	7, 8
Hilde Van Ongevalle	Archiefwetgeving	(2001) nr. 5, 3-14	15
Hilde Vanoverbeke	Websites blijvend beschikbaar	(2004) nr. 2, 24-29	4, 14
Peter Van Windekens	Thesaurusconstructie archief Nationale Bank	(1999) 13-22	7, 8
Karel Velle	E-government en de archivaris	(2002) nr. 6, 3-11	4, 7, 10
Isabelle Verheire	Archiefreferenten in Westfalen- Lippe (Duitsland)	(2001) nr. 1, 3-8	1, 12
Juul Verhelst	Training programme in archival science and records management	(1998) 111-116	1, 4, 8
Bruno Vermeeren	Werking en toekomst sectie AHD	(2006) nr. 1, 40-45	3
Michel Vermote	Archiefervaringen Moskou	(2000) nr. 6, 3-11	11, 13
Stephanie Waeyenbergh	Standaarden dynamisch archiefbeheer	(2004) nr. 2, 10-17	4, 17